

0269-0274- SS Felix I – Decreta Supra Episcopis Galliarum Directa

O93, f. 25va; N442, f. 56ra; V630, f. 58va; I83, f. 122ra; VD38, f. 115va; SG670, p. 242°; P9629, f. 32v

CUIUS^{1 2} SUPRA EPISCOPIS GALLIARUM DIRECTA.

Felix³ episcopus universis episcopis per Galliae provincias constitutis in domino salutem.

Bonorum operum et spiritualium studiorum deum <SG670, p. 242b> auctorem esse non dubium est, qui⁴ eorum incitat mentes et adiuvat actiones. Unde laetari⁵ me fecerunt scripta⁶ vestra ex bono studio et ex integritate⁷ fidei⁸ devotionis⁹ vestrae, sed ex afflictione et contritione vestra magna ex parte tristari¹⁰.

Tristis enim tristes legi litteras vestras et scripta mesta^{11 12} merore¹³ debito percucurri¹⁴, quia sicut nos ecclesiarum¹⁵ pax sacerdotumque eius concordia et tranquillitas plebis audire¹⁶ facit gaudium caeleste, ita nos affligit et deicit fraterna afflictio. Vos tamen nolite multum tristari, quia, sicut ipsa per¹⁷ se <I83, f. 122rb> veritas ait: Si de hoc mundo fuissetis, mundus, quod suum erat, diligeret, sed quia¹⁸ de hoc mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus, id est mundi amatores. Quicquid tamen <VD38, f. 115rb> hi loquantur¹⁹ aut adversum vos agant²⁰, vos semper integram²¹ servate fidem, et puram habetote conscientiam, ut integer spiritus et ani<SG670, p. 243a>ma²² servetur in die domini. Nos vero ad supplementum²³ vestrum fratres et coepiscopos²⁴ nostros vocavimus²⁵ ampli<V630, f. 58vb>us quam septuaginta, cum quibus haec, quae subter habentur inserta, regulariter tractando²⁶ decrevimus²⁷. Vestris enim epistolis <N442, f. 56rb> in omnium audientia²⁸ perlectis, quae multas, ut nostis, querimonias²⁹ et oppressiones in se continebantur vestras^{30 31} sancta synodus dixit:

Haec³² sunt, quae deinceps³³ propter³⁴ malorum hominum insidias, qui in ecclesiam et in ecclesiasticos indifferenter saeviunt³⁵ viros conservari³⁶ firmissime volumus in saecula³⁷:

Si³⁸ quis episcopus ab illis accusatoribus, qui recipiendi sunt, fuerit³⁹ accusatus, postquam⁴⁰ ipse ab eis <I83, f. 122va> caritative⁴¹ conventus⁴² fuerit, ut ipsam⁴³ causam⁴⁴ emendare debeat, et eam⁴⁵ corrigere noluerit⁴⁶, non olim, sed tunc ad summos primates causa eius canonice deferatur⁴⁷, qui in⁴⁸ congruo loco infra ipsam provinciam tempore congruo, id est autum<VD38, f. 116ra>nali⁴⁹ vel⁵⁰ aestivo, concilium⁵¹ regulariter convocare debebunt ita, ut <SG670, p. 243b> ab omnibus eiusdem provinciae episcopis inibi audiatur. Quo^{52 53} et ipse regulariter convocatus⁵⁴, si eum aut infirmitas aut alia gravis⁵⁵ necessitas non detinuerit, adesse debet⁵⁶, quia ultra provinciae terminos accusandi ante licentia⁵⁷ non est, quam audientia rogetur.

Nam⁵⁸ si suis⁵⁹ fuerit aut ecclesiae sibi commissae⁶⁰ rebus⁶¹ exspoliatus⁶² aut, quod absit, quod alienum ab omnibus esse debet fidelibus, a sede propria eiectus aut in detentione aliqua a suis ovibus fuerit sequestratus⁶³, tunc canonice, antequam in pristino⁶⁴ restitatur cum omni privilegio suo⁶⁵ honore et⁶⁶ sua omnia, quae insidiis inimicorum suorum ei ablata fuerant⁶⁷, legibus redintegrentur, nec⁶⁸ convocari nec iudicari⁶⁹ pote<I83, f. 122vb>rit⁷⁰, nisi ipse pro sua necessitate⁷¹, minime tamen iudicandus, advenire sponte elegerit. Nullatenus ergo a⁷² quoquam respondere rogetur, antequam integerrime omnia, quae per⁷³ suggestiones⁷⁴ inimicorum suorum amiserat⁷⁵, potestati eius ab <VD38, f. 116rb> honorabili <P9629, f. 33r> <SG670, p. 244a> concilio legali ordine redintegrentur. Praesul vero cum omni honore statui⁷⁶ pristino reddatur et ipse dispositis ordinatisque libere ac secure diu⁷⁷ suis tunc regulariter infra quattuor vel quinque aut septem⁷⁸ menses, iuxta quod possibilitas ei fuerit, et non⁷⁹ ante⁸⁰ convocatus⁸¹ ad tempus concilio⁸² in legitimo <O93, f. 25vb> et canonico⁸³ veniat ad causam, et si ita iuste videtur, accusantium propositionibus⁸⁴ respondeat. Nam hoc summopere praevidendum⁸⁵ est, ne antequam haec omnia fiant, coactus⁸⁶ respon<V630, f. 59ra>deat, quia contentio semper vitanda est. Adimi⁸⁷ namque episcopo episco<N442, f. 56va>patum⁸⁸, antequam⁸⁹ causae eius exitus⁹⁰ appareat, nulli⁹¹ christiano videri iure⁹² potest, quia talis praesumptio sacrilegium est et auctor talium sacrilegus.

Quod⁹³ si aegrotans^{94 95} fuerit episcopus aut aliqua eum gravis necessitas detinuerit, pro se legatum ad synodum mittat. Nec <I83, f. 123ra> a communione suspenda<SG670, p. 244b>tur, cui crimen intenditur, nisi ad causam suam dicendam⁹⁶ electorum iudicium⁹⁷ die statuta litteris evocatus minime oc<VD38, f. 116va>curreat, hoc est, nisi alia praeoccupaverit necessitas, infra spatium praedictorum mensium et eo amplius, prout⁹⁸ causa dictaverit.

Quod si ex utraque parte ad causam dicendam venerint, quia unus absque altero audiri non debet, quaerendum est in iudicio, cuius sint⁹⁹ conversationis et fidei atque suspicionis¹⁰⁰ accusatores, aut qua¹⁰¹ intentione hoc faciant, quia ad hoc admitti¹⁰² non debent nisi bonae conversationis¹⁰³ et rectae fidei viri, hi videlicet, qui omni suspicione careant¹⁰⁴, et¹⁰⁵ bonae¹⁰⁶ vitae clareant neque infames¹⁰⁷ existant.

Quod si accusatorum personae in¹⁰⁸ iudicio episcoporum¹⁰⁹ culpabiles apparuerint¹¹⁰, ad arguendum non admittantur¹¹¹, nisi proprias causas asserere¹¹², non tamen criminales vel ecclesiasticas¹¹³, voluerint. Infamis enim persona <SG670, p. 245a> nec procurator¹¹⁴ potest esse nec¹¹⁵ cognitor^{116 117}.

Absente¹¹⁸ vero adversario¹¹⁹ non audiatur accusator nec sententia absente parte alia a iudice dicta¹²⁰ ullam¹²¹ obtinebit firmitatem, <I83, f. 123rb> neque absens per alium accusare¹²² aut accusari potest, nec affinis¹²³ testis admittatur.

Neminem ergo exhiberi¹²⁴ de provincia¹²⁵ ad provinciam vel ad comitatum oportet, nisi <VD38, f. 116vb> ad relationem¹²⁶ iudicis, ad quem fuerit appellatum, id est, ut¹²⁷ auctor semper rei¹²⁸ forum¹²⁹ sequatur.

Si quis autem iudicem adversum^{130 131} sibi senserit, vocem appellationis exhibeat, quam nulli oportet negari.

Peregrina¹³² vero iudicia generali sanctione^{133 134} prohibemus, quia indignum est, ut ab¹³⁵ externis iudicetur, qui comprovinciales et a se electos debet habere iudices.

Haec, fratres, ad vestram et¹³⁶ omnium coepiscoporum opem¹³⁷ et defensionem in synodo unanimiter¹³⁸ sunt decreta, ut, si forte aliquis¹³⁹ stultorum vos accusare, qui¹⁴⁰ diabolicae deceptionis¹⁴¹ errore de<N442, f. 56vb>cepti sunt, voluerint, dum ista lege<SG670, p. 245b>rint vel audierint, resipiscant¹⁴² et ad unitatis concordiam revertantur, et quod prius erat in ultionem^{143 144}, transibit in gloriam¹⁴⁵. Nam procul dubio multi sunt, qui secundum apostoli¹⁴⁶ vocem prurien<V630, f. 59rb>tes¹⁴⁷ auribus a veritate auditum avertunt¹⁴⁸, ad fabulas autem convertuntur et ad nocumen<I83, f. 123va>ta bonorum transeunt¹⁴⁹. Ait idem apostolus de infidelium ignorantia: <VD38, f. 117ra> Si cognovissent, numquam deum¹⁵⁰ gloriae crucifixissent. Similiter, si¹⁵¹ deum perfecte cognovissent et¹⁵² amassent, numquam servos eius perturbassent nec verbis¹⁵³ aut factis persecuti essent. Quod vero idem apostolus dicit¹⁵⁴: Si enim, cum inimici essemus, reconciliati sumus deo per mortem filii eius, cur insequimur fratres, cur perturbamus statum^{155 156} ecclesiae dei¹⁵⁷ et^{158 159} eos, qui ei servire¹⁶⁰ debent, affligimus¹⁶¹? Martyres enim passi sunt, non tamen animae eorum occisae¹⁶² sunt in corporis passione, ore veritatis testante: Nolite timere¹⁶³ eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere, ubi agnosci oportet¹⁶⁴ <SG670, p. 246a> animae martyrum corpore perempto^{165 166} supplicii extingui non possunt, nec animae praedicatorum et doctorum persequi debuissent aut perturbari¹⁶⁷ et a¹⁶⁸ dei famulatu¹⁶⁹ avertere^{170 171}, quia cum corporibus non deficiunt^{172 173}. Tales¹⁷⁴ autem perturbatores ecclesiae non solum praedicta¹⁷⁵ agunt mala, sed et me<I83, f. 123vb>morias martyrum exsecrantur^{176 177}.

Quapropter¹⁷⁸ in prae<VD38, f. 117rb>fata constituimus synodo vobisque et omnibus ecclesiis tenendum et agendum mandamus, ut¹⁷⁹ super memorias¹⁸⁰ martyrum missae celebrentur^{181 182}, ne memoriae eorum a talibus exstingui aut veneratio¹⁸³ possit prohiberi.

Vos vero, fratres, nolite multum turbari¹⁸⁴, nolite vexari, sed confortamini in domino et in potentia claritatis¹⁸⁵ eius. Habetote interim¹⁸⁶ ista ad suffragium¹⁸⁷ vestrum¹⁸⁸ apostolica auctoritate decreta¹⁸⁹, et scitote nos semper habere paratos etiam, si necesse fuerit, usque ad mortem, ad quaecumque¹⁹⁰ vobis necessaria fuerint, domino opem¹⁹¹ fe<P9629, f. 33v>rente¹⁹² perficienda¹⁹³.

Illi tamen deo auctore peribunt, et vos stabitis, si tamen labor¹⁹⁴ vester¹⁹⁵ non fuerit inanis¹⁹⁶, sed plenus fide <SG670, p. 246b> et caritate. Vae, inquit propheta, qui¹⁹⁷ potum dat amico suo mittens fel¹⁹⁸ suum. Et iterum sapientissimus¹⁹⁹ Salomon ait: Qui loquitur iniqua, non potest latere, nec praeteriet²⁰⁰ illum corripiens²⁰¹ iudicium. <O93, f. 26ra> In cogitationibus ergo impii interro<N442, f. 57ra>gatio erit. Sermonum autem illius auditio²⁰² ad²⁰³ deum perveniet²⁰⁴ ad correptionem <I83, f. 124ra> iniquitatum²⁰⁵ illius, quoniam auris²⁰⁶ zeli²⁰⁷ <VD38, f. 117va> audit²⁰⁸ omnia et tumultus²⁰⁹ murmurationum²¹⁰ non abscondetur²¹¹. Haec enim, si amplecti²¹² voluissent proprio et sano sensu, ad reprobum sensum minime laberentur²¹³, sed per dei timorem sermonum²¹⁴ suorum praecavaentes cus<V630, f. 59va>todiam, piam sanctorum²¹⁵ patrum definitionem²¹⁶ sine quadam nocumenti²¹⁷ praesumptione utique conservassent, quod dicit sacrum eloquium: Consilium bonum conservabit²¹⁸ te et mens bona custodiet te.

Non enim de fontibus salutaribus spiritaliter ad acquisitionem aeternae vitae procedunt tales accusationes²¹⁹ et detractones, atque ideo competenter²²⁰ nos²²¹ beatus Paulus apostolus praemuniens²²² ait: Non debere plus sapere quam oportet sapere²²³, sed sapere ad sobrietatem, in defi<SG670, p. 247 (246)a>nitione^{224 225} pietatis perdurantes. Qui enim hanc²²⁶ praetereunt^{227 228}, non tantum laesi sunt decedentes a corroboracione²²⁹ sua, sed insipientiae suae dereliquerunt domibus²³⁰ memoriam, ut²³¹ in his, in quibus peccaverunt, minime latere potuissent. <VD38, f. 117vb> Gloria enim et contumelia²³² in loquela et in lingua hominis casus²³³ illius est. <I83, f. 124rb> Ideoque²³⁴ conveniens²³⁵ est hanc quidem ostensionem reprehensionum illorum nostris actibus inseri²³⁶, ne ulterius²³⁷ iam talia patiamini^{238 239} seminantibus eis²⁴⁰ zizania et scandala, sed laetari in officiis et dogmatibus^{241 242} vestris mereamini. Igitur erubescant²⁴³ talia et²⁴⁴ huiusmodi blasphemia²⁴⁵ subtrahere²⁴⁶ festinent, si noluerint a sacerdotali nostro collegio²⁴⁷ segregari²⁴⁸ et a totius christiani populi²⁴⁹ societate divelli²⁵⁰ ²⁵¹. Licet namque de his plura et pernecessaria²⁵², quae in decretis²⁵³ sedis apostolicae et ab²⁵⁴ apostolis²⁵⁵ eorumque successoribus nostris videlicet²⁵⁶ praedecessoribus statuta inveniuntur, dicere et conscribere potuissemus, tamen melius nobis²⁵⁷ visum est, ut epistolam²⁵⁸ oratione clauda<SG670, p. 247 (246)b>mus²⁵⁹.

Dominus omnipotens et huius²⁶⁰ unigenitus filius²⁶¹ et salvator noster Christus²⁶² Iesus hoc vobis tribuat incitamentum²⁶³, ut omnibus fratribus et coepiscopis <VD38, f. 118ra> nostris quibuscumque tribulationibus laborantibus totis succurratis viribus et cum eis compatientes crucem eiusdem domini salvatoris por<I83, f. 124va>tetis, ut veri ipsius discipuli coram omnibus appareatis, <N442, f. 57rb> ut et vos et, qui vobiscum sunt, hic et in futuro meliora possideatis, quae oculus non vidit nec auris²⁶⁴ audivit, nec in cor hominis ascendit²⁶⁵, quae praeparavit deus diligentibus se per dominum nostrum²⁶⁶ Iesum²⁶⁷, per quem et²⁶⁸ cum quo omnipotenti deo²⁶⁹ gloria in saecula saeculorum. Amen. Valere vos opto, carissimi fratres.

Data V²⁷⁰ Idus Aug. Claudio et Paterno vv.²⁷¹ cc. cons.

O93, f. 26ra; N442, f. 57rb; V630, f. 59va; I83, f. 124va; VD38, f. 118ra; SG670, p. 247b; P9629, f. 33v

- 1 CUIUS] EPISTOLA CUIUS I83
- 2 *Überschrift*] EPISTOLA FELICIS PAPAE SG670
- 3 Felis episcopus *korr. aus* Felix O93
- 4 qui eorum incitat mentes et adiuvat actiones *fehlt* SG670
- 5 laetari *korr. aus* laetare O93
- 6 scripta vestra] scripturę vestrę SG670
- 7 integritate *korr. aus* ingritate VD38
- 8 fidei] fidei et SG670
- 9 devotionisque VD38
- 10 tristavere *korr. aus* tristare V630
- 11 *am Rande* Tristia luctuosa VD38
- 12 mesta *fehlt* P9629; vestra SG670
- 13 *interlinear* vel vestra P9629; *am Rande* Tristitia VD38
- 14 percucurri *korr. aus* percurri I83
- 15 ecclesiam V630; I83
- 16 haurire SG670
- 17 per se *fehlt* SG670
- 18 quia *korr. aus* qua I83
- 19 loquuntur V630; loquuntur *korr. aus* loquuntur P9629
- 20 agunt *korr. aus* agant V630
- 21 integram *korr. aus* ingeram O93
- 22 anima] anima vestra VD38
- 23 *am Rande* auxilium VD38
- 24 coepiscopos *korr. aus* quoepiscopis SG670
- 25 vocabimus V630; P9629
- 26 trando VD38
- 27 *am Rande* Statuimus VD38
- 28 audientia *korr. aus* audientium V630
- 29 *am Rande* Luctus et querelas acclamationes VD38
- 30 vestras *korr. aus* vestra V630
- 31 vestras] vestras si quae de accusationibus episcoporum V630
- 32 *am Rande* De acusationibus episcoporum quid sit observandum P9629
- 33 deinceps propter] deinceps in *korr. aus* deinceps SG670
- 34 pröp P9629; propter *fehlt* I83; VD38
- 35 *am Rande* Furiunt VD38
- 36 conservari *korr. aus* conservare P9629
- 37 ecclesia SG670
- 38 *am Rande* De non damnandis episcopis O93; Qualiter accusatus episcopus ad concilium vocetur V630; *am Rande* De episcopis I83
- 39 fuerit accusatus *korr. aus* fuerit V630
- 40 postquam ipse ab eis caritalive conventus fuerit *fehlt* V630
- 41 *am Rande* cum caritate VD38
- 42 *am Rande* commonitus VD38
- 43 ipsa SG670
- 44 causam *fehlt* SG670
- 45 ea SG670
- 46 noluerit *korr. aus* voluerit N442
- 47 deferatur *korr. aus* differatur
- 48 in *fehlt* SG670
- 49 autumnali *korr. aus* autumnale O93
- 50 vel *fehlt* V630
- 51 concilium *korr. aus* consilium SG670
- 52 *am Rande* ad quem VD38
- 53 Quod P9629; quoniam SG670
- 54 convocatur P9629
- 55 gravis *korr. aus* gravi SG670
- 56 debet I83; SG670

57 licentię P9629
58 *am Rande* Ne expoliatus iudicetur I83
59 suis *korr. aus* vis V630; suis *korr. aus* sus P9629; I83
60 *am Rande* commenditę VD38
61 rebus *fehlt* V630
62 expoliatus *korr. aus* expoliatur P9629
63 *am Rande* Separatus VD38
64 pristino restituatur] pristinum restituatur statum VD38
65 suo] suo et VD38
66 ei *korr. aus* et SG670
67 fuerunt V630
68 nec convocari *fehlt* VD38
69 iudicari *korr. aus* iudicare SG670
70 poterit] *korr. aus* poterit poterit VD38
71 necessitate *korr. aus* necessita I83
72 *am Rande* ab aliquo VD38
73 per suggestiones] super gestiones P9629
74 suggestionem SG670
75 *am Rande* perdiderat VD38
76 *am Rande* ordini VD38
77 rebus *korr. aus* de SG670
78 semtem P9629; sex I83
79 non *korr. aus* no VD38
80 ante *korr. aus* ate VD38
81 convocatus *korr. aus* convocatur V630; convocatur P9629
82 concilii I83
83 canonica P9629
84 *am Rande* obiectionibus VD38
85 providendum V630; praecavendum SG670
86 *am Rande* invitus VD38
87 *am Rande* auferri tolli subtrai VD38
88 episcopatum *korr. aus* episcopatum SG670
89 antequa SG670
90 *am Rande* finis VD38
91 nulli *korr. aus* nullo O93
92 *interlinear* vel ve SG670
93 *am Rande* si egrotus episcopus acusetur P9629; *am Rande* De accusatoribus I83
94 *am Rande* infirmus VD38
95 egrotans *korr. aus* egrotrans SG670
96 dicendam] dicendam et *korr. aus* dicendam SG670
97 iudicium I83
98 *am Rande* sicut VD38
99 sunt V630; P9629; VD38
100 suspicionis VD38
101 qua *korr. aus* quia V630
102 *am Rande* assumi suscipi VD38
103 conversationis *korr. aus* conversationi SG670
104 careant, et bonae vitae clareant *korr. aus* careant P9629
105 et bonae vitae clareant *fehlt* V630
106 bonae vitae] bona vita *korr. aus* bonę vitę SG670
107 *am Rande* aliqua macula turpes aut deformes VD38
108 in *fehlt* SG670
109 episcoporum P9629
110 apparuerunt V630
111 admittantur *korr. aus* admittentur P9629
112 *am Rande* affirmare VD38
113 ecclesiasticos I83; ecclesiasticas *korr. aus* ecclesiasticos SG670
114 *am Rande* Procurator qui alterius causam procuret VD38
115 ne VD38
116 *am Rande* Cognitor est qui alterius causam cognoscens agit sicut propriam VD38

117 cognitor *korr. aus* cognitorum V630
118 *am Rande* De absente I83
119 adversario non audiatur accusator; nec sententia absente *fehlt* VD38
120 dicta] dicta sententia VD38
121 nullam VD38
122 accusare aut *fehlt* SG670
123 *am Rande* propinquus VD38
124 *am Rande* deduci VD38
125 provintia *korr. aus* provitia VD38
126 relationem *korr. aus* revelationem V630; revelationem P9629
127 ut *fehlt* SG670
128 rei] ei in *korr. aus* ei SG670
129 *am Rande* forum dicebatur ubi publica iudicia exercebantur VD38
130 *am Rande* contrarium VD38
131 adversum *korr. aus* ad verbum V630
132 Peregrina *korr. aus* Pergrina VD38
133 *am Rande* Institutione VD38
134 satione SG670
135 ab *fehlt* I83
136 et] et ad VD38
137 *am Rande* auxilium VD38
138 *am Rande* huno animo VD38
139 aliqui P9629
140 quia I83; qui] qui ab *korr. aus* quia SG670
141 deceptiones VD38
142 *am Rande* Mente recipiant convertantur VD38
143 *am Rande* vindictam VD38
144 ultione SG670
145 gloria SG670
146 apostolicam I83; SG670
147 pruriente VD38; prurientes] prurientes *korr. aus* prurientis aurientis SG670
148 *am Rande* avertunt repellunt VD38
149 transeunt *korr. aus* transeant V630
150 dominum VD38; SG670
151 si] si bene V630; P9629
152 aut SG670
153 verbis *korr. aus* vebis VD38
154 ait SG670
155 *am Rande* ordinem dispositionem VD38
156 statum *korr. aus* statim P9629
157 dei *fehlt* SG670
158 et *fehlt* I83
159 et eos] eosque SG670
160 serviri I83
161 affligimus *korr. aus* affligimur SG670
162 occise sunt *korr. aus* occiserunt SG670
163 timere eos *korr. aus* timere P9629
164 oportet] oportet quod V630; VD38; oportet quia *korr. aus* oportet qui SG670
165 *am Rande* occiso VD38
166 preemptum SG670
167 turbari I83
168 a *korr. aus* ad SG670
169 *am Rande* servitio VD38
170 *am Rande* repelli VD38
171 averti VD38; averti *korr. aus* avertere SG670
172 deficient SG670
173 deficient Tales autem perturbatores ecclesiae non solum praedicta agunt mala, sed et memorias martyrum execrantur] deficient Tales autem perturbatores ecclesiae non solum praedicta agunt mala, sed et memorias martyrum execrantur (execrantur *korr. aus* exercentur SG670) *korr. aus* deficient SG670
174 *am Rande* Ut super memorias martyrum misse fiunt I83

175 *producta VD38*
176 *am Rande abominantur VD38*
177 *execrantur korr. aus exerçantur SG670*
178 *am Rande Ut supra memorias martyrum misse celebrentur V630; am Rande Super memorias martyrum missas celebrandas P9629*
179 *am Rande Nota hoc primum felicem papam statuisse SG670*
180 *interlinear vel sepulcra SG670*
181 *am Rande agentur cum celebritate cantentur VD38*
182 *celebrentur ne korr. aus celebrentur V630; P9629*
183 *am Rande honor VD38*
184 *turturbari VD38*
185 *virtutis I83; SG670; virtutis korr. aus vitutis VD38*
186 *am Rande donec maiora percipiatis VD38*
187 *am Rande auxilium VD38*
188 *nostrum I83*
189 *decreta korr. aus deceta P9629*
190 *quemcumque O93; P9629; I83*
191 *am Rande auxilium VD38*
192 *am Rande dante VD38*
193 *perfidcienda VD38*
194 *labor vester korr. aus labor SG670*
195 *vester fehlt I83*
196 *inanis] inanis se VD38*
197 *qui korr. aus quo SG670*
198 *fel korr. aus fal SG670*
199 *sapientissimus korr. aus sapientuimus P9629; sapientissimus korr. aus sapientissimos VD38*
200 *am Rande pertransibit VD38*
201 *am Rande increpans VD38*
202 *auditio] a iudicio I83; auditio fehlt VD38*
203 *ad korr. aus a O93*
204 *perveniet korr. aus veniet O93*
205 *iniquitatum korr. aus iniquitatem P9629*
206 *auris korr. aus auri V630*
207 *am Rande vindictę ulcionis VD38*
208 *audivit VD38*
209 *am Rande sonitus VD38*
210 *murmurationum korr. aus murmuratione P9629*
211 *absconditur V630*
212 *am Rande comprehendere VD38*
213 *am Rande caderent VD38*
214 *sermonum korr. aus sermonem V630*
215 *suorum N442*
216 *definitionem sine] definitionem sinem korr. aus definitionsinem P9629*
217 *nocumenti praesumptione utique conservassent] novassent I83; nova assererent (am Rande docerent) VD38; novitate servassent SG670*
218 *conservabit te] conservabite P9629*
219 *accusationis I83*
220 *am Rande congruenter apte VD38*
221 *nos fehlt V630; P9629*
222 *muniens SG670*
223 *sapere sed sapere korr. aus sapere SG670*
224 *am Rande constitutione VD38*
225 *diffinitione SG670*
226 *heç SG670*
227 *am Rande Nedegunt pertranseunt VD38*
228 *praeteriunt O93*
229 *am Rande a firmitate VD38*
230 *hominibus korr. aus domibus SG670*
231 *ut fehlt I83*
232 *am Rande ignominia ruina VD38*

[233](#) causus *P9629*
[234](#) Ideo *I83*
[235](#) *am Rande congruum VD38*
[236](#) *am Rande inscribi VD38*
[237](#) *am Rande amplius VD38*
[238](#) *am Rande sustineatis VD38*
[239](#) patiamini a *korr. aus patiamini SG670*
[240](#) eis *fehlt I83; SG670*
[241](#) *am Rande doctrinis VD38*
[242](#) dogmactibus *P9629*
[243](#) erubescant] erubescant ac *V630*
[244](#) et] et ab *VD38*
[245](#) blasphemias *N442; I83; SG670*
[246](#) subtrahere] subtrahere se *VD38*
[247](#) *am Rande consortio VD38*
[248](#) *am Rande separari VD38*
[249](#) populi socitate divelli *korr. aus populi SG670*
[250](#) *am Rande Abscidi VD38*
[251](#) divelli *korr. aus develli O93*
[252](#) *am Rande valde necessaria VD38*
[253](#) directis *N442*
[254](#) ab *fehlt SG670*
[255](#) apostolis *korr. aus apostolus P9629*
[256](#) videlicet *korr. aus videlicet et SG670*
[257](#) nobis *korr. aus vobis SG670*
[258](#) epistolam oratione] haec epistolari moderatione *I83; SG670*
[259](#) claudamus] et laude finiamus *VD38*
[260](#) huius *fehlt N442; unus I83; eius korr. aus unus SG670*
[261](#) filius et *korr. aus filius I83*
[262](#) Christus Iesus] iesus christus *SG670*
[263](#) incitamentum *korr. aus incitamentuum SG670*
[264](#) aures *VD38*
[265](#) ascendunt *korr. aus ascendit SG670*
[266](#) nostrum iesum *korr. aus nostrum P9629*
[267](#) Iesum] iesum christum *V630; SG670*
[268](#) et cum *korr. aus et SG670*
[269](#) deo gloria *korr. aus deo SG670*
[270](#) VI *VD38*
[271](#) vv. cc.] v. c. *SG670*